

PERSOONLIJK VERHAAL

ALEXANDER CORNELIS VAN LITH 1897-1940

samen met zijn vrouw begraven op de Grebbeberg

Op 20 mei 1940 overleed Alexander Cornelis (Lex) van Lith, reservekapitein van de luchtwachtgroep Den Bosch, als gevolg van een bombardement van het vrachtschip Pavon, waarmee hij samen met 1435 militairen werd geëvacueerd vanuit Duinkerken. Hij werd in de buurt van Calais in de duinen begraven, maar dat werd niet zijn definitieve rustplaats. Hij werd later herbegraven op het parochiekerkhof van Sint Joris in Eindhoven.

En nog later, op 12 mei 1980 werd hij samen met zijn vrouw Geertruda Johanna Maria (Truce) Derks herbegraven op het Militaire ereveld Grebbeberg te Rhenen in graf 5 op rij 11.

Ton van Lith, hun jongste zoon, was drie jaar toen zijn vader overleed, maar het lot van zijn vader heeft hem nooit losgelaten. Op latere leeftijd ging hij op zoek naar informatie over zijn vader en over wat er allemaal gebeurd was. Jaarlijks legt hij of laat hij bij de dodenherdenking op 4 mei een bloemstuk leggen bij het graf van zijn ouders. Zijn zoektocht naar zijn vader zit verwerkt in onderstaand verhaal.

DE TRAGEDIE MET HET VRACHTSCHIP PAVON

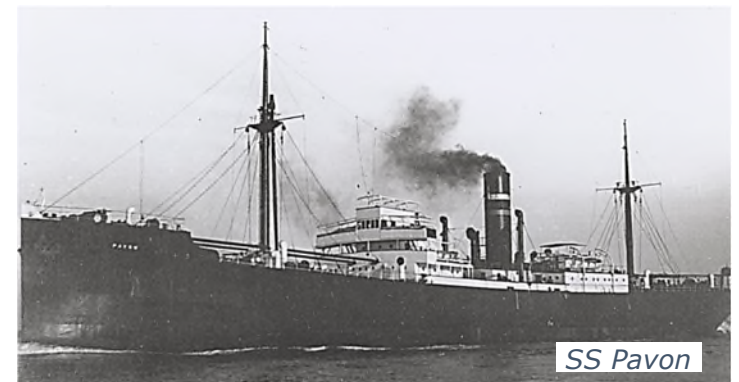
Na 14 mei 1940 waren uit Noord-Brabant duizenden militairen weggevlucht richting Zeeland, België en Noord-Frankrijk met het doel Frankrijk of Engeland te bereiken. Een deel, ca. 2000 militairen van o.a. de Peeldivisie, kwam aan in Duinkerken en werd daar tijdelijk gehuisvest in de Jean-Bart Kazerne.

De Franse positiecommandant, brigadegeneraal Jules Henri Watrin, wilde de Hollanders zo snel mogelijk kwijt. Daartoe vorderde hij van de marineleiding het schip de Pavon, een middelgroot vrachtschip dat in 1939 door de Franse marine was gevorderd.

In totaal werden 1.200 Nederlandse militairen ingescheept en deels ondergebracht in vrachtruimen onderdeks. Toen de Franse kapitein vervolgens naar Cherbourg wilde vertrekken, hield de generaal de boot tegen. Hij eiste dat ook de resterende Nederlanders aan boord werden genomen. De Franse kapitein protesteerde tegen die opdracht, maar pas nadat 235 extra manschappen waren ingescheept en het schip echt tjokvol zat, liet de generaal de resterende Nederlanders aan wal blijven.

De Pavon vertrok daarna met 1.435 Nederlandse militairen met eindbestemming La Rochelle, de oorspronkelijke thuishaven van de Pavon. Aan boord waren maar twee reddingsboten voor ca. 40 man!

Rond 22.30 uur op die 20^e mei werd de Pavon door een Duitse bommenwerper aangevallen. De eerste vier bommen misten, de vijfde trof zijn doel en maakte het schip vleugellam. Om zinken te voorkomen stuurde de kapitein de Pavon op het strand bij Les Hemmes de Marck, vlakbij Calais. Daardoor kon het grootste gedeelte van de opvarenden ontsnappen. Bij het bombardement en de navolgende ontscheeping kwamen 50 militairen om het leven. Een van de overledenen was **Reserve-Kapitein A. C. van Lith** van de luchtwachtgroep 's-Bosch. Het bombardement van de Pavon heeft hij overleefd, maar de poging om aan land te komen is hem noodlottig geworden. Hij viel in zee bij de poging een reddingsloep tewater te laten, waarna hij verdronk. Zijn lichaam spoelde op 22 mei aan bij Oye Plage en werd daar in een tijdelijk graf in de duinen begraven.

LEX VAN LITH

Lex van Lith werd als Alexander Cornelis van Lith geboren op 13 september 1897 te 's Hertogenbosch. Van Lith was in het civiele leven referendaris bij de gemeente Eindhoven en bekleedde daarnaast tal van maatschappelijke functies. Sinds 1920 werkte hij op de afdeling Financiën van de gemeente Eindhoven. Hiernaast worden in de *Eindhovensche & Meijerische Courant* van 01.07.1940 al zijn functies opgenoemd.

Hij was gehuwd met Geertruda Johanna Maria (Truce) Derks (1898-1967) en had vijf kinderen: Frans (1927-1987), Ans (1928), Will (1932), Lex (1933) en Ton (1937).

samen in de box (foto uit 1937):
v.l.n.r. Ton, Frans, Will, Ans en Lex

Omdat hij weinig wist van zijn vader, hem eigenlijk niet gekend heeft, ging **Ton van Lith**, de jongste van het gezin, op zoek naar mensen die zijn vader gekend hadden en die hem iets konden vertellen over de gebeurtenissen rond de dood van zijn vader.

En zo kwam hij in contact met de pastoor van Waalwijk M.D. Lam (1909-1981), die destijds als majoor-aalmoezenier Lam ook aan boord was van de SS Pavon.

Samen met pastoor Lam ging Ton van Lith in 1980 naar 'de plek', waar het drama zich had afgespeeld bij Les Hemmes de Marck en naar de plaats waar zijn vader aanvankelijk was begraven in de duinen van Oye Plage. Van het schip de Pavon, die nog een tijd als schietschijf van de Duitsers had gediend, was geen spoor overgebleven. Pastoor Lam kon nog de omgeving aanwijzen, waar het graf moet zijn geweest.

Ook nam hij in 1984 op aanraden van pastoor Lam contact op met het radioprogramma 'Adres Onbekend' van de KRO, het eerste zoekprogramma van Nederland dat al sinds 1971 bestaat. Het leverde hem een aantal contacten en gesprekken op, maar vooral veel informatie.

En toen er later ook nog papieren van zijn vader opdoken, kon hij eindelijk het plaatje compleet krijgen en de dood van zijn vader een plaats geven.

Ton van Lith op het strand van Oye Plage

aalmoezenier
M.D. Lam

KAPITEIN ALEXANDER VAN LITH †

Volgens te Eindhoven aangekomen inlichtingen vanwege den Aalmoezenier Lam, die ter nasporing van achtergebleven militairen en gesneuvelden weer naar Frankrijk was getogen, zou de Eindhovenaar, de reserve-kapitein A. C. van Lith, referendaris der afd. financiën, omtrent wiens lot geen zekerheid bestond, bij een bombardement op een van Duinkerken naar Cherbourg terugkeerend transportschip verdronken zijn. Zijn stoffelijk overschot zou te Calais aan land gespoeld zijn, alwaar het begraven werd.

De heer van Lith was reserve-kapitein bij het Vrijwillige Landstormcorps van den Luchtwachtdienst. Hij laat een treurende echtgenoot en vijf jonge, diepbedroefde kinderen na.

De Gemeente Eindhoven verliest in den heer van Lith een trouw en bekwaam hoofd-ambtenaar.

Alexander Cornelis van Lith werd 13 September 1896 te 's-Bosch geboren en was van 7 Mei 1918 tot 1920 gemeente-ambtenaar te Veghel. Op 1 Dec. 1920 werd hij tot Adjunct-commissie 2e klasse te Eindhoven aangesteld.

Op 1 Maart 1925 benoemd tot controleur bij gemeente-financiën en op 1 Febr. 1926 tot chef van afd. Financiën bevorderd.

Sinds 1 Januari 1930 verkreeg hij den titel van referendaris.

Verder was hij Secretaris van verschillende gemeentelijke commissies, o.a. van de Commissie van Financiën en verschillende belastingcommissies en van Volkshuysvestingscommissie.

De heer van Lith was eenigen tijd docent aan de R.K. Leergangen van den cursus ter opleiding voor acte gemeente-financiën.

(Eindh. & M. Crt.).

Eindhovensche & Meijerische Courant 01.07.1940

GRAFPLAATSEN

1. 22.05.1940 - Oye Plage: tijdelijk graf

Nadat hij was aangespoeld op 22 mei 1940, werd het lichaam van Lex van Lith in een tijdelijk graf in de duinen bij Oye Plage begraven. Op dezelfde plaats waren nog een stuk of vijf andere slachtoffers voorlopig begraven.

Op het graf werd een eenvoudig houten kruisje geplaatst met op de dwarsbalk ter identificatie de naam van het slachtoffer. De Fransen konden de tekst van zijn naamplaatje blijkbaar niet goed lezen, want er staat: *Capitaine A.C. Vieu Lith - Hertogenback*.

Het was echter genoeg om het graf terug te vinden en hem te identificeren, toen Lex van Lith vanuit Nederland werd opgehaald.

2. 04.07.1940 - Eindhoven: parochiekerkhof Sint-Joris

begraafplaats St. Joris

Nadat het fatale bericht over de dood van Lex van Lith pas laat in juni was aangekomen in Eindhoven, werd er actie ondernomen om zijn lichaam naar Nederland te halen. Na het regelen van de formaliteiten, werd Jacques van der Meulen, Opel-dealer en eigenaar van taxibedrijf *Veta Taxi* ingeschakeld, die met een chauffeur en met een jongere broer van Lex, Wilhelmus van Lith (Oom Wim) naar Noord-Frankrijk vertrok. Vanuit Eindhoven werd een houten kist met een zinken binnenkist meegenomen naar Oye Plage, waar het lichaam werd opgegraven, geïdentificeerd en gekist. Op dezelfde dag werd de terugtocht ondernomen en werd het lichaam van Lex van Lith direct begraven op het parochiekerkhof Sint-Joris in Eindhoven.

De Mis van Requiem vond plaats op *Maandag 8 juli des voormiddags 10 uur in de Parochiekerk van St. Georgius te Stratum*.

Op het graf kwam een monument met onder het kruis de afbeelding in reliëf van een zinkend schip; daaronder kwam later een plaquette met het embleem van de Luchtwachtdienst, met centraal de verrekijker.

Op de sokkel waren boven zijn naam de attributen uitgebeeld, die behoorden bij zijn militaire functie: de kapiteinskepie, de sabel en de verrekijker en propeller (luchtwachtdienst); aan weerszijden van de grafsteen stond een zuiltje met een brandende fakkel, symbool van een (hernieuwd) leven en geloof in de wederopstanding.

embleem Luchtwachtdienst

grafteken A.C. van Lith

IN MEMORIAM
Alexander Cornelis van Lith
 Res. Kopt. V.L.K. Luchtwachtdienst.

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER
 Den WalEd. Gostr. Heer

Alexander Cornelis van Lith

Res. Kopt. V.L.K. Luchtwachtdienst.
 Referendaris Gemeente-Secretaris Eindhoven
 Echtgenoot van Mevrouw

GEERTRUDA, JOHANNA, MARIA DERKS
 Geboren te 's-Bosch op 13 September 1897
 die te Calais in den ouderdom van 42 jaren
 zijn leven gaf voor 't Vaderland.

Moest de onverbidde dode ook deze
 scheiding maken? ... dan, de oordeelen des
 Heeren zijn waarachtig en in zichzelven ge-
 rechtvaardig. Ps. 18. — Dit is mijn roem, de
 getuigenis van mijn geweten, dat ik in een-
 voudigheid des harten en in de oprechtheid
 Gods in deze wereld verkeerd heb. 2 Cor.—
 Eenvoud kenmerkte zijn levensweg en zijn
 huiselijk familie-leven; grootheid in de wereld
 zocht hij niet.

Dierbare Echtgenote, wij waren zoo geluk-
 kig, ik dank U voor Uwe liefde en Uwe
 hartelijkheid en vooral voor Uwe bemoeiding
 en Uwe bezorgdheid in de dagen, dat ik met
 wraak kwam. Dierbare Kinderkens, ge moet
 reeds vroeg Uw vader missen, maar ge hebt
 een goede moeder, luistert naar haar en om-
 ringt haar met kinderlijke aanhankelijkheid.
 Dierbare Vader, ik was Uw oudste en nu ben
 ik ook de eerste, die naar ons zorgzaam Moeke
 in den hemel gaan mag. Daarom wees niet
 bedroefd. Wij zullen samen onzen hemel door-
 brengen met te zorgen, dat daar al onze
 dierbaren weer vereenigd worden en dan ...
 voor eeuwig.

Dierbare Familieleden, ik bewaar de zoete
 herinnering aan Uw liefde voor mij, draagt
 die verder over op mijn vrouw en mijn
 kindkens.

Familie, vrienden en kennissen: Helpt mij
 door Uwe gebeden bij God. En gij, Eerw. Neven,
 weest mij aan het altaar des Heeren gedachtig.
 Mijn Jezus Barmhartigheid (300 d. all.)

†

Wij vragen uw gebed voor
GEERTRUDA JOHANNA MARIA DERKS

weduwe van

Alexander Cornelis van Lith

Zij werd geboren te Eindhoven op 28 september
 1898 en overleed, tijdig voorzien van het Sacra-
 ment der Zieken, in huize „St. Antonius“ te
 Leur op 5 mei 1967. Ze is begraven op het
 parochiekerkhof van „Sint Joris“ te Eindhoven.

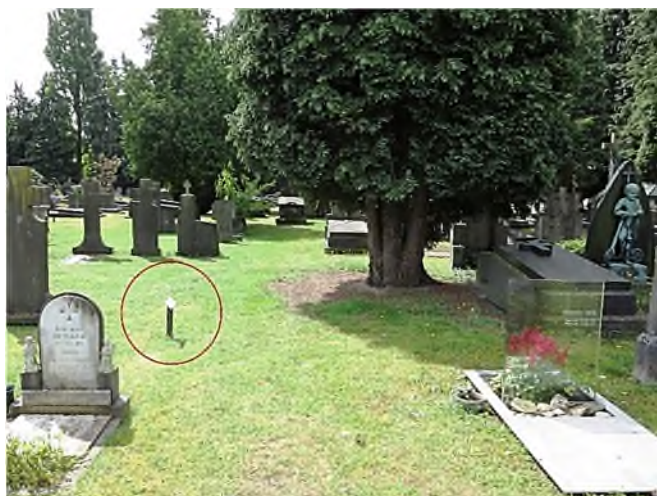
Te vroeg moest ze haar man missen en kreeg
 ze alleen de zorgen voor het gezin te dragen.
 Met bewonderenswaardige plichtsbetrachting en
 doorzetting heeft ze deze zware levenstaak ver-
 vuld.

Menselijkerwijze gesproken verdiende ze een
 langer leven om te kunnen genieten van de
 aanwezigheid van haar kinderen, die ze zo fijn
 heeft opgevoed. Onze Lieve Heer heeft anders
 beslist en wij moeten ons daarbij neerleggen.

Wij hadden haar nog graag in ons midden ge-
 houden, maar God heeft haar bij Zich willen
 hebben in de Hemel, waar ze, samen met vader,
 zeker voor ons zal blijven zorgen.

In hetzelfde graf op het parochiekerkhof Sint-Joris is later zijn vrouw Geertruda Johanna Maria (Truce) Derks (28.09.1898 - 05.05.1967) begraven.

3. 12.05.1980 - Rhenen: Militair Ereveld Grebbeberg

Op 12 mei 1980 zijn beide echtelieden door de
 Oorlogsgravenstichting op het parochiekerkhof
 Sint-Joris in Eindhoven opgegraven en samen
 herbegraven in Rhenen op het Militaire
 Ereveld Grebbeberg in rij 11 graf 5.

Op het grafteken kwam alleen de naam van
 Alexander Cornelis van Lith te staan met de
 afkortingen Res. Kopt. V.L.S.K. / LW D. GR.
 'S-Bosch = Reserve Kapitein Vrijwillig Land-
 storm Korps / Luchtwachtdienst Groep 's Her-
 togenbosch.

← Eindhoven - St. Joriskerkhof:
 oorspronkelijke grafplaats

Rhenen - Militair Ereveld Grebbeberg:
 rij 11 graf 5 →

HERDENKINGMONUMENTEN

1. LES HEMMES DE MARCK

Er vinden nog regelmatig herdenkingen plaats op het strand van Les Hemmes de Marck, waar de Pavon was gestrand en er is tevens een speciale herinneringstegel aangebracht op de muur van de kerk in het plaatsje Les Hemmes de Marck. Daarop wordt de navolgende tekst getoond:

20-21 mai 1940

Des soldats Hollandais survivants du bombardement de leur bateau le 'Pavon' commémorent en ces lieux les camarades de combat qui perdirent leur vie pour notre liberté d'aujourd'hui. Le peuple Hollandais se joint à eux pour toujours et remercie le peuple Français pour leur hospitalité.

(De overlevende Nederlandse soldaten van het bombardement van hun schip de 'Pavon' herdenken op deze plaats hun strijdmakkers die hun leven lieten voor onze vrijheid van vandaag. Het Nederlandse volk voelt zich voor eeuwig met hen verbonden en toont haar dankbaarheid aan het Franse volk voor haar gastvrijheid.)

2. EINDHOVEN: MONUMENT IN HET STADHUIS

Een monument in het Stadhuis in Eindhoven herinnert aan vier ambtenaren van de gemeente die tijdens de bezettingsjaren 1940-1945 of de politionele acties na 1945 in het voormalige Nederlands-Indië door oorlogshandelingen om het leven zijn gekomen.

Het monument in het stadhuis in Eindhoven bestaat uit twee plaquettes, de eerste uitgevoerd in zwarte steen en de tweede in kunststof.

De tekst op de rechter plaquette luidt:

'GEVALLEN
LEX VAN LITH
JOS PRINSEN
TOM VERHOEVEN
PIET BASTIAENEN'.

De tekst op de linker plaquette luidt:

'ALEXANDER CORNELIS VAN LITH
JOSEPHUS ANTONIUS PRINSEN
THOMAS PETRUS MARIA CORNELIS VERHOEVEN
PETRUS HIERONIMUS BASTIAENEN

VIER NAMEN; VIER AMBTENAREN VAN DE GEMEENTE EINDHOVEN.
VIER MENSEN DIE STIERVEN VOOR DE VRIJHEID VAN HUN LAND.'

3. TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL: ERELIJST VAN GEVALLENEN 1940-1945

Sinds 1960 ligt in de hal van ingang Binnenhof 1a van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de *Erelijst van Gevallenen 1940-1945*. Dit document bevat de namen van degenen die in de Tweede Wereldoorlog als militair of als verzetsstrijder voor het Koninkrijk der Nederlanden zijn gevallen.

Iedere dag wordt door een medewerker van de Tweede Kamer een pagina omgeslagen, zodat voor het publiek nieuwe namen te zien zijn.

Op dit moment zijn er in de Erelijst ongeveer 18.000 namen opgenomen.

Op pagina 1366 staat A.C. van Lith.

Lingen, van	Litjens
Herman Laar	Peter Phares
Gisje Bk.	Edgar
Kempel	Konig
Dierberg	
Links	Lodewijks
Herman Marica	En Johan Anton
2 Spaansdage	Jan
Soldat	2 Luitenant
Wapen	Wapen
Linssen	Loeffen
Harold Marinus	Marionus
Voor	Wapen
Soldat	Soldat
Koninkrijk	Wapen
Lintum, te	Loon
Ther Althuis	Richard Archer
Wapen	Wapen
Soldat	Soldat
Wapen	Wapen
Lith, van	Louwenstein
Alexander Cornelis	Koninkrijk
2-Hoofdschakel	2-Hoofdschakel
Kapitein	Kapitein
Colonel	Colonel
Lith, van	Louwenstein
Willem Antonius	Wapen
Wapen	Wapen
Soldat	Soldat
Wapen	Wapen